

Tisková zpráva, Brno, 12. května 2016

Objev: V době ledové v Evropě převládal genofond lidí z Dolních Věstonic

Nová genetická studie zveřejněná v prestižním časopise Nature ukázala, že předci většiny dnešních obyvatel Evropy přišli na kontinent zhruba před 38 tisíci lety. Vývoj populací v Evropě v době ledové zmapoval mezinárodní vědecký tým ve spolupráci s odborníky z Ústavu antropologie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity (MU). Vyplynulo z něj mimo jiné, že několik tisíc let v Evropě převládal genofond označovaný výzkumníky jako Věstonický, k němuž patřili lovci mamutů ze sídlišť v okolí Pálavy.

„První anatomicky moderní lidé, kteří se dostali do Evropy před zhruba 45 tisíci lety, zřejmě nepřišli jako jedna skupina, ale bylo to více skupin v několika vlnách, které se usadily na různých místech. Před 38-30 tisíci lety se pak vyvinuly stabilní populace, mezi nimiž posléze dominovala gravettienská kultura, kam patří i lidé z naleziště v Dolních Věstonicích,“ uvedl ředitel Ústavu antropologie Přírodovědecké fakulty MU Jiří Svoboda, který je zároveň vedoucím výzkumné základny Archeologického ústavu Akademie věd ČR v Dolních Věstonicích.

Právě z Dolních Věstonic pocházejí kosterní pozůstatky využitě pro analýzu DNA. Do stejné genetické skupiny pak patří i nálezy z Itálie, Rakouska a Belgie. Celkem vědci analyzovali DNA z 51 jedinců z celé Evropy. *„Přestože genofond lovců mamutů z Dolních Věstonic svého času ovládl Evropu a k němu patřící lidé rozvinuli silnou takzvanou gravettienskou kulturu, postupně vymizel a v současné evropské populaci už příslušné genetické skupiny tvoří jen 10 až 15 procent,“* uvedl profesor Svoboda. Doplnil, že výraznější stopy genů lidí žijící v době ledové v Dolních Věstonicích jsou v současnosti patrné například u Laponců.

Genom lovců mamutů z Dolních Věstonic převládal až do doby, kdy vyvrcholilo zalednění poslední doby ledové, tedy zhruba před 25 až 20 tisíci lety. Pak se po kontinentu rozšířili představitelé dalších genetických skupin a před zhruba 14,5 tisíci lety se v genomu začaly objevovat vlivy od zcela nových populací z jihovýchodu.

Podobně vymizely i stopy neandrtálců v DNA současných evropských populací. U prvních anatomicky moderních lidí, kteří do Evropy přišli před 45 tisíci lety, činil podíl neandrtálské DNA 3 až 6 procent, postupně klesl na zhruba dvě procenta.

Ema Wiesnerová, Tiskový odbor Masarykovy univerzity